

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés havonta	10 K	Előfizetés:	10 K
1 évre	24 K	1 évre	24 K

Székesfehérvár, Kádifürdő utca 1. Telefon 208

Feladás szerkesztő: Hajós József.

Antiszemitizmus.

Két folyóirat fekszik előttem, az: "Elet" és a: "Cél." Az életben Andor József cikkezett az antiszemizmusról, a melyről először megdöntötte, hogy az valóságban létezik, még pedig nem mint itt-ott felbukkanó jelenség, hanem mint föltölte komoly és szomorú kövérzés, a melynek kitérés katasztrofális lehet. Hogy ezután ez a katasztrofális kitérés elhárítható-e, Andor József keresztény lelke sugallatára hallgatva, igazi felebarát szeretettel azt ajánlja a zsidóságnak, hogy fogjanak össze a Vázsonyi Vilmosok, Hatvani Lajosok, Sándor Pállok, Pál Alfrédok és Furkas Pálók és mint a zsidóság jobbja mint már asszimiláltak: értesítsék meg az Egyenlőséget, s annak útján a zsidósággal, hogy az antiszemizmus katasztrofális kitérését most már egyedül csak ők állíthatják meg, még pedig csak oly formán, ha keresztnek maguk között egy zsidó Széchenyit a ki a zsidóság elviselelősen hibáit a magyar Széchenyi bátorságával és bölcsességével oda vágja saját nemzet szemébe, a ki kiméltellenül és kemény hangon: megállíthat, és: ne továbbot parancsolna a zsidóságnak, a mely ma a hírtelen meggyújtás veszélye föltöltött meggyújtva és megvakulva támadja a magyar közép és lírikos osztályt és a magyar közéleti életét.

A tisztességes zsidók igazára van ma szükség a tisztességtelen zsidók-ellen! Más szavai jöjjenek a főntebbi urak Vázsonyival, és csinálják meg maguk között az antiszemitizmus Ligit, s ha az meg lesz, akkor le lesz szerelve a katasztrofális antiszemizmus.

ki a zsidók léteknél ismeri. Ilyet nem is várhatunk. De ha véletlenül mégis adna egy ilyen zsidó Széchenyi, gondolja azt valaki, hogy fajtájai halgatának rá? Más eszéket kell tehát keresni az antiszemizmus kitérésnek megakadályozására. Ez az eszköz pedig állhat ma már más, mint a pótfeszítendő zsidóság megakadályozása minden jében. Mindenecciót irodalmi téren kell magunkat a zsidó sajtó hatalma alul fölszabadítani, hogy józanul gondolkodni tudjunk, és tisztán láthassuk a helyzetet. E célból én első sorban a keresztény hírek zaráit erősíteném meg, hogy be ne törhessen hozzájuk, a: "Zsidó affum fajsvasztó narkozisa." Nálunk ugyanis, a mint Kiss Sándor megállapította a legújabb újságíróvasó ember föltöltött: — ezerszereset mohássággal tépi föl lapját, forog izgalmassal bujkolva, kapáni, minék örüljön, minék dübörgjön. Ezen újságíróvasó közből ezután mindenki elfelejti a saját fajtát, minden zsidó szemlélve-n lát és mint a narkotizált ember önkívületbe esik. Már nem tudja ki a narkotizált, már nem tudja kik és miért alantak el. Pedig ha csak egyszer gondolkodva tekintne meg az újságíróvasó cselekedetét, rögtön észrevehetné, hogy zsidó affummal narkotizáltak mindegyikét a minden társaságban, a mint lát minden a magyar fajt svasztó affum. "Főiskoláinkat feles számban lépték el a zsidók, szépirodalmunk csupa zsidó, (és ami a legfurább a dologban ennek a zsidó affummas szépirodalomnak élvezését 1916-ban V. 20-án 34.180 sz. a tanító és tanítónő képzők önképző körének magy. k. miniszter is elrendelte) kereskedelmünkön ne is beszélünk, a hadiközpontok lenyuzsák a bőrünket a zsidóság kéjelgő jölétének fokozására, miniszteri rendeletek jelennek meg, a melyek egyebet sem tesznek, mint az ország népeit belefektetik a zsidóság igájába — a magyar föld csuszik, egyre fogy a talpuk alul! — s ugyan ki beszél mindezekről? — Senki, mert ezeket senki sem olvassa az újságjában. S miért nem? Mert majdnem mindenki zsidó újságot olvas, abban pedig miséröl beszélnek. Meg kell hát értednünk a keresztény magyarságnak, hogy a zsidó túltengésnek csak akkor lehet véget vetni, ha első sorban az irodalom terén sikerül megakadályoznunk a pókhendi zsidó szellemet, a mely már elhítette a világot, hogy

irodalmat csak zsidó morál alapján lehet teremteni. Ertsze meg tehát minden keresztény magyar: a mit Kiss Sándor írt: "Tisztességes magyar család nem gyönyörködhet tovább zsidó cédságokon, sem olvasmányokban, sem a színházban." Istennek legyen hála a sajtókérdés megoldása már utban van, a "zsidó affum fajsvasztó narkozisából" nem sokára teljesen fölébredünk. A másik eszköz a mi az antiszemizmus katasztrofális kitérését megakadályoztatja, a parlament higgadt okossága. Farkas Péternek is ilenék ezt tudnia, de a fejtájabeliek iránti elfogultsága-elszárta őt a türe, mikor legutóbb a képviselőházban felszólalt. Bebizonyította beszéddel, hogy zsidó nem tud elfogulatlan lenni, amikor mikor zsidóidekről van szó. Tiszta István beszéde már egészen más hatást váltott ki az olvasók lélekéből. Pedir Tiszának sincs mindenképpen és egészen igazsága. Szerinte ugyanis senkit sem szabad sohasem vallása és fajja szerint megítélni, hanem mindegyiket mindent saját eszlekedete szerint kell elbírálni. Szó-

val nincs zsidó bűn hanem csak egy-egy zsidónak van bűne, nincs zsidó morál, hanem csak egyéneként beszélhetünk zsidó morálról, de hát akkor nincsen ám keresztény erkölcs sem, de meg magyar virtus sem, hanem csak egyes keresztény emberek lehet erkölcs és csak egyes magyarok lehet Tisza szerint virtusa.

En nem esküszöm mindenképpen a szegény Istóczy Győzőre, de azt az ő jellemadatában kifejezett igazságot én is vallom, hogy: "A zsidóban a legfőbb baj — nem a vallás — hanem a faj."

Igenis vannak a zsidóságnak mint fajnak örökös bűnei, a melyeket még Tisza István sem tagadhat le, legfőképpen az egy kisé. De ettől eltekintve az antiszemizmusról mondott beszéde sok igazat, sok okos dolgot tartalmaz, ameyekt jó lesz a zsidóságnak megszívlelni ameddig nem késő.

Higgadt sajtó és bölcs parlament még mindig leszereiheti a nem ok és alap nélküli neki lődült antiszemizmus kérdését.

Csöngédy Gyula.

Hiteles statisztika.

A szerkesztő seregszemléje a székesfehérvári ímetőkhöz.

A zsidók hettől jöttünk legújabb vezércikkében olvassom: A Monteből, a Monte Asolonen, a Monte Grappen és az egy többi többi olasz bércéről pedig tovább buknak le veres fejjel és áttört szívvel zsidó katonák." Ellágyula olvasom ezt a D'Annunzio-írendilettel fogalmazott mondatot és ószintén sajnálom azokat a zsidó hőseket, akik a "többi olasz bércéről," pl. a Vezuv eséséről porroganak bele a pöffögő lávával teli kráterbe. Persze így eltűnnek nyomtalanul, nem lehet rájuk statisztikai kimutatást írni; csakis en gross, százezer száma könyveit elöket az Egyenlőség. Emlékeznünk még rá, nemrég ezt írta a zsidó heilap: "Több esett el a zsidó katonákból, mint a keresztény katonákból." — meg hogy: "néhány százezer zsidó holtan bukkott le a Doberdó szikláiról, vagy az erdélyi hegyc gerincéről." Akkor kimutattuk, hogy a százezerrel dobálózó író, faj el fogultságából kisést tulzó költői nagylátás, használta, mert az 1910-iki népszámlálási adatok szerint a 20 és 50 év közti férfiak száma összesen 182.140. Tehát ha ebből a nem is kétfő százezerből, oly közismeretesen fölös számmal van itthon: alkalomatlan, nélkülözhetetlen, fel-

mentett, irodai segédszolgálatos és sok olyan zsidó hős aki a "többi olasz bércet" talán csak anikszártyákról ismeri; mindenképpen a zsidó affum elölén néhány százezer zsidó holtan bukkott le a Doberdó szikláiról, hát már most hogyan lehet igazságos, hogy "az egig nyuló többi olasz bércről tovább buknak le a zsidó katonák."

En ugy tudom, hogy a zsidó katonák "oroszlánrésze" inkább irodai segédszolgálatba szögödjik, mintsem a menaszázzal elvonul Olaszhon örökké mosolygó ego alá, ezért, hogy tragikus sikerű sálto: mortale kunsztot produkáljon az egig nyuló olasz bércet tetőéről.

Nem is hiszek én most már az Egyenlőségnek mióta a mulkor néhány százezer zsidó vitézt bukkatott le a Doberdóiról. E tekintetben most már én is a megrögzött materialista nézetű vallom: csak azt hiszem el, amit látok! Bár annyira még nem vagyok radikális "látás-elvű," hogy bicskával keresztetnem a testben a lelket, de csak azt a statisztikát hiszem el, amit az igazság keresésének lelkiületével írtak és amit magam is ilyen lelkiülettel gondosan összehitlök.

Szándékom volt biztosan meggyőződni arról, hogy városunk temetőiben milyen arányban vannak eltemetve a különböző félékezet tartozó, de a városunk katonakórházában a há-

Volt idő, mikor még sokan így gondolkoztunk mint Andor József. Mi is hittük valaha, hogy a ker. felebarát szeretet bámulatos túrelmességének láttára a zsidóság egy része, a jobb része majd föl fog ébredni, és önmaga fog saját fajtájait ellen fordulva, a már elviselhetetlen zsidó túltengésnek gátat emelni de bizony, eselődünk. A hét-köznapni élet azt bizonyítja, hogy a zsidóság örült törtétese annál vakmerőbb lelt, minél több volt vele szemben a keresztény túrellem. En tehát Andor József keresztényiség gondolkodásán létrehozandó: Asszimilált zsidóság Ligitából, semmi jót sem várak — legkevésbé az antiszemizmus katasztrofális kitérésének megakadályozását. Nem pedig azért, mert első sorban nem fog egy zsidó Széchenyi akadni ebben az egész országban! A

Egyes szám ára 8 fillér.

boru eleje óta mai napig elhunyt katonák.

Kiemelve megjegyzem: ezt a statisztikát bárki összeállíthatja és ellenőrizheti, csak türelem kell a különböző temetőiben a katonasírok megőlvadásához. Kiemelem: én csak a fehérvári kórházakból temetett katonák sírjait számláltam össze, mert ezeknek a sírjait könnyű felismerni az egyszerű keresztből vagy fejjáról, vagy a jellegzetes felvásról és a csoportosításról.

A részleges felsorolást mellőzöm. Városunk temetőiben gondosan végzett seregszámlám eredménye ez:

a világháboru eleje óta Székesházy körházban meg halál legalább

egyezerketőszáz (1200) katona

ezek közül legalább

hatszázötven (650) katolikus,

tíz (10) mohamedán és csak

tizentöt, de mondjuk husz

— hogy sokat mondjunk —

— zsidó.

A többi halott evangélikus, református- és görög keleti keresztény.

Tehát a fehérvári kórházban a világháboru eleje óta elhunyt legalább egyszerezerhatvan keresztény katonára csak 15 legfeljebb 20 zsidó katona jutott! Már pedig a zsidók magyarországi 5 százalékos arányszámuk mellett: 1200 ötszáz halott között 60 zsidó halottnak kellene lenni.

Ennek a statisztikának a hitelteliségeért én vállalom a felelősséget. Nemcsak a sírokat számláltam meg, hanem a számadatokat összegegyeztettem a lapunk szerkesztőségéhez havonként hivatalosan beküldött, a születések és halálozások száma részletesen feltüntetett főorvosi jelentésekkel. Ezen az a körülmény készített arra, hogy csak a helyi kórházakban elhunyt katonákról készítem a statisztikát. Természetesen ebben a kimutatásban óriási mennyiségű zsidó katona nem szerepel, hanem csak azok, akik nem ölték fel a hadifegyvereket. Így érthető, hogy a 15—20 zsidó halott katona közt több lengyel és orosz zsidó vitéz is van, hogy hány azt talán majd Steinerz Jakab főrabbi ur ísszavára — mint munkatárs — megírni az „Egyenlőség”-nek, mert a zsidó halottak közül legtöbbet ő temette el a zsidó temetőbe. Steinerz ur biztonyára megerősíti azt az állítást, hogy a fehérvári kórházban a világháboru alatt ez ideig csak 15—20 zsidó katona halt meg.

Kíváncsi vagyok: milyen kibyokolt mondanak majd erre a statisztikára a zsidók. Mert mégis csak furcsa, hogy városunk kórházaiban oly sok száz keresztény katona halt meg és oly nagyon kevés zsidó. Vagy komolyan higgyük, hogy ők az olasz bárcékra bukának la halottan? de hiszen csak a Vezuv kráterjében tűnhetnek el nyomtalanul. Sőt még ha kedvenc fegyvernemüktől a hátrédtől a repülő osztagokhoz vonulnának — mivel az „égnyuló olasz bárcák” közt a magasságokat megszokták —

és ha a repülőgépen a magasztól zuhantak volna le a felenséges területeken, hát akkor is megtudnók a hősi halálukat. De erről nem szól a fáma. Ellenben tény, hogy sok zsidó dalia, akik katonák a pótzászlóalj granátmentes irodájában, büszkén elmondhatják: „mi itthon vagyunk!” Ezen azért, az Egyenlőség vezércikkjezőinek, a repülő, éppen Padovából Bécsig elhaladó Annunzio mestert utánozva: kár a fantázia szárnyán az égig nyuló olasz bárcékig repülni, hiszen a zsidó bősök oroszlanrésze „itthon van”.

Tudom, hogy az ellentábor e statisztikára azt fogja mondani hogy hiénáskodás, pedig én levelem kappal állok a zsidó katoná sirjainál is. Az Egyenlőségnek akarom a „nagyszabású” statisztikájukhoz adatokat szolgáltatót.

Hajós.

Takarmány és marha rekvirálás Fejermegyében.

A kormányának a takarmány és vágómarha rekvirálás tárgyában kiadott rendelete fejermegyé gazdaközönsége körében élénk felzudulást keltett a rendeletnek sok tekintetben igen szerelmes intézkedései miatt. A megyei közigazgatási bizottság múlt havi ülése egyhullalug állást foglalt a rendelet ellen és gróf Károlyi főispán, Szűts alispán, gróf Esterházy László v. b. t. t. a Gazd. Egyesület elnöke és gróf Czirák László v. b. t. t. küldöttségileg jártak el a miniszternél, kérve a szerelmes intézkedések megváltoztatását.

Gróf Károlyi József főispán a megyei közigazgatási bizottságnak március 22. napján ülésén jelentette először a kérdésről. Bejelentette, hogy a miniszter nyilatkozata szerint Fejermegyéből csak a felesleges takarmányt fogják elrekvirálni, míg a vágómarhák közül a megyére kivett 1840 darabnak beszoigáltatásához sem ragaszkodik. Ez utóbbi nyilatkozatát a küldöttség még írásban is kérte, ez azonban dacára az ismételt távirati sürgetésnek, eddig nem történt meg, sőt újabb utasításokban a minisztérium ragaszkodik a teljes kontingens beszoigáltatásához.

Ez az eljárás ma d. e. újabb vitára adott okot a közigazgatási bizottság ülésén, amelyben résztvettek az alispán, dr. Matfa Árpád orsz. gyűl. képviselő, Szávits Miklós és Körmeny Péter. Abban megegyezt valamennyi felszólaló, hogy az 1840 darab marhat Fejermegyé képtelen beszoigáltatni és a kormányrendelet végrehajtási utasítása értelmében a

nem állattenyész Fejermegyétől a miniszter nem is követhet ennyit. A rendelet figyelembe vételével alig 2—300 darabot lehet összehozni.

A megyei hatóság, — igen helyesen, — a legteljesebb mértékben méltányolja azokat a fontos érdekeket, amelyek az állatállomány megtartásához szükséges és minden indokolt esetben a nélkülözhetetlen igaz, tenyész, tejelő állatok felmentési a rekvirálás alól.

„Hallatlan disznóságok ezek!”

Szűgyellem és restellem, hogy épp az én minisztériumom alatt kellett ilyeneknek történnie!

Ez a parlamentáris stilus nyilatkozatot — az Egyenlőség szerint — a razzákat elűző miniszterelnök tette a sátoraljai helyi zsidók küldöttségéhez 1918 aug. 6-án.

Lásuk már most, hogy hány mázsiság ezek a „hallatlan disznóságok” melyekről a zsidó lapok most is naponta írnak.

Sátoraljai helyen már hosszidő óta törhetetlen volt az a szemérmelen üzérkedés, amely legnagyobbrészt külföldi, főképp galíciai borügynökök a tokaji bortermelés folytatnak. Ezek a széthámós zngupecek, kaitános borüzérek, viharos mult külföldi szerencséselovagok tartottak kezükben a tokaji borsorsát, akik mindig ügyesen siklottak ki a rendőrség keze alól. Iparigazolvány és honosság nélkül dolgoztak és óriási fizeteket kőtöttek. A sátoraljai helyi rendőrség megállapítás szerint 200 ilyen ügynök közül 198-nak nem volt honossági okmánya, ennek dacára éveken át zavartalanul folytatták az árdrágítást és vághatták zsebra a szűnyeg ezreket. Nemcsak a központi kávéházban, hanem a kávéházi bórúzen, hanem a nyílt utcán kötötték fizetleiket és vakmerőségükön csak ügyességük volt nagyobb, amellyel a felülletés veszedelmét mindig ki tudták kerülteni. A borügynökök garázdálkodására a „Felvidéki Újság” nyomán figyelmes lett budapesti királyi főügynökség is, amely utasítást adott a sátoraljai helyi ügyészségnek, hogy indítson vizsgálatot az ügyben. A sátoraljai helyi ügyészség az oitani csendőrséget bízta meg a nyomozással, amely figyelni kezdte a borügynökök bórúzeit és rájött arra, hogy miután a központi kávéházi bórúzedében folyó árdrágítást kezdi körülményesség, nehézzé tenni a rendőrségi ellenőrzés, rejték helyeken gyűlték össze és itt folytatták a megzavart üzletet. Ilyen rejték helyre bukkantak rá a rendőrhöz az ugynevezett bócher-iskolában, amely leglátogatottabb találkozóhelye volt a központi kávéházi kizavart galiciái és egyéb cupekeknek. Ide és nem a zsidóságába hatoltak be a csendőrhöz a meglepett bórúzők, a fajuktól megszokott találékonyssággal mit tehettek volna

egyebet? — hamarosan fejükre kapták az imaszijjat és — inkább kezdtek. Am akkor már késő volt, a csendőrség sorra igazoltatta a jelenlévőket s hogy mennyire indokolt és szükséges volt ez a váratlan látogatás, azt igazolja az eljárás eredménye, amely szerint 23 jelenlévőt kellett árdrágító üzelmek miatt kiutasítania a rendőrségnek. A bócher-iskolában nem első ízben találta rejtett készleteket, élelmicikkeket, manapság nehezen megszerezhető különböző nyersárutakat, talpat. bót. sőt nemrég 50 kilogramm dohányt foglalt le ott a finác. Jelenző egyébként, hogy a felháborodott ügynökség a csendőrség ellen nem is tett feljelentést a „brutális vallásháborítás” miatt, csak a deputációz s sokkal kevésbé veszedelmes fegyverével próbálják megtorolni a vélt sérelmeket.

Az érzékenység minden esetben nem kis szerepet játszik ezekben az állítólagos sérelmekben. Mint értesülünk Munkácson az idei urnapi előmenet után történt meg, hogy a csendőrhöz igazoltatták a katolikus templomból kijővőket. Ezen a katolikusok nem talál ak semmi különösöt, mert a nyomozás érdeke ezt esetleg megzavarta s nem tiltakozott senki. Két egyenlő esetben ilyen óriási ellentét van a hangulatban, ahogy a keresztények és a zsidók fogadnak valamit: Ebből ered az az óriási helyzetbeli különbség is, amelyben keresztények és zsidók vannak.

Nem a razzia volt a „hallatlan disznóság”, hanem a razzia nélküli eredménye. Tessék figyelemmel olvasni. A nem antiszemita Pesti Napló tegnapi dőtti számában ez áll:

A belügyminisztériumban Pámiényi határrendőrségi tanácsos szervezte meg az akciót, amelynek következménye volt az a nagy razzia amely az elmúlt hónap 23-ától tíz napon keresztül végigsöpört a felelősségben. Mármarosban, Ügösn, Zemplénben, Szabolcsban. Tizenkét csoportba osztva indultak el a hatóság emberei, mindenik csoportban egy államrendőrségi vagy határrendőrségi tisztviselő, egy pénzügyi tisztviselő, több polgári rendőres-detektív vett részt.

A legtöbb munkája azoknak a csoportoknak volt, amelyek Sátoraljai helyi, Munkács, Berregszáz, Ermihályfalva, Homon és Nagyimhály területén működtek, valósággal fantasztikus, titkolt raktárakat tártak fel a hatóság közegei ezeken a helyeken. Sátoraljai helyen például több napon át is dolgozott a különítmény, a Központi kávéházban levő bórúze üzleti rengeteg dolgot adtak. Annyi galiciái menekült gyűlt össze ezen az egy helyen, hogy el sem fértek a kávéházban és kiszorultak az utcára, ahol a déli órákban még a kocskölkedés is megakadt. Sátoraljai helyen például köröbeült háromszáz emberre bizonyították rá az alkalmi üzletkötők, ezeknél az embereknél talán három millió korona készpénz volt, de nemcsak a tárcá mélyén, hanem a ruházat minden zugában, sőt

gyáran a cipőbe eldugva. A hivatali üzletek között egyetlen ember sem volt, ahinél kevesebb pénz lett volna 50-60,000 koronára. Mihelyt megállapítást nyert, hogy az illető gálciái alkalmi üzletkötéssel foglalkozik, a razzia-különműnybe beosztott pénzügyi titkár ott a helyszínén megadózta és az adót készpénzben le is kellett fizetni.

A városokban még aránylag könnyű munkája volt a rendőrségnek, nem úgy a kisebb helységeken és falvakban, ahol a gálciákat egyszerűen megszórták, vagy pajtakba, padlásokra és agyak alá bujták el. Valóságos ki kellett piszkálni őket rejtekhelyeikről, bár soknak alapos oka is volt rá, hogy eltűnjen a hatóság elől. Egész csoport embert fogtak össze, akiknek hemisított irataik voltak és akik ilyenformán hosszabb idő óta kivonták magukat a katonai kötelezettség elől. De nemcsak a kőbőr üzreket üldözték a hatóság emberei, de rejtejt rakatárakat is tartak fel, a legelőbb helyen cukrot, ruhákat, fehérmézt és bórúrú, szoval közszükségleti cikkeket találtak. Satorlajuhely egyik padlásán pl. 60,000 korona értékű férfiruhát, bundákat f. dzsekket fel. Az egész razziáról, amely néhány nap előtt ért véget, még nem készült pontos statisztika, az eddigi hozzávetőleges adatok szerint egy millió kétszázezer korona adót fizettek az alkalmi üzretek és körülbelül egy millió korona értékű, a közhasználat elől elvont árut bűztek fel.

Malackdjunk egy kicsit,
a „hallatlan disznóságok” után.

Nincs nap, hogy félhivatalosan vagy pedig negyed hivatalosan ne buzdítanak a hazai polgárait arra, hogy gazdálkodjanak. Termeljenek gyomorbe való dolgokat. Ne üldögéljenek a kávéházakban, ne üztek a fényt, hanem fordítsák

együtt a közelművésztünkkel saját munkájukkal is tologassék kicsit előbbre.

Különböző minisztériumok álljanak a jó példával. Szin-termelnek. Zöldtséget termeljenek. Aztán ráírják a termelvényekre ezt a közszeretnek örvendő szót: Rendelet. Ezekről a zöld termelvényekkel bíróságállják a honpolgárok idegeit és a szó szoros értelmében elkeserítik az életét. Nincs nap, hogy egy rendelet meg ne jelenne, csak azért, hogy másnap egy másik rendelet módosítása addig, míg egy harmadik rendelet az egészet meg nem sommisíti és utat nyit egy újabb rendelet érvényesüléséhez.

Turkálgattam a rendeletek szemédműnyében és vaktában kikaptam egyet. A rendelet előzménye egy csomó ajtatos, kezeteljes hatósági szónoklat arról, hogy hízaljunk malacokat, mert a miniszter un ó Exzellenccsájal legkegyesebben megengedni méltóztatott, hogy mindenki hízaljon malacot.

Hívj olvasónk, aki államvesseni hivatalnok és mint a többi hivatalnok nem rendel-

kezi folyó számláva a Pesti Keréskedelmi Bankban, de mégis szivére vette a sok hatósági buzdítást — ruházati segélyéből vásárolt két kis malacot. Minthogy abban a kis bérka szárnyában, ahol lakik, nem nagyon elegejélezná a visház-mesterné ő felsége, minden hatósági buzdítás dacára sem az állatienyésztést hát kint a város legvégén bérlet erre alkalmas udvarban egy kis sárkot és oda sajátkezőleg épített egy ólat. A malacok részére saját maga gyűjtötte és hordta össze a moslékot, fürdette, apolta őket és amikor csak lehetett kiült a réten saját személyében fizte a kanászködés mesterségét. Persze kávéháziól, szórakozásról ilyen kö. ülmenyek között szó sem lehetett, de vigasztalta az a fadst, hogy a feleségének nem kell majd a télen zsírret és husret ácsorogni és a hütóság buzdításának is elegejt.

Es egy miniszteri fogalmazócskának eszébe jutott, hogy jó volna egy kis stíluszgyakorlatot csinálni, nehogy egészen elfelejtse a helyesírást, hat csinált egy pótrrendeletet a disznótanyéztásról, bevitte az osztálytanácsoshoz, az megdicsérte, hogy milyen szép irasod van, Berci! és az irat tovább vándorolt a hivatalos retortámban, amíg, mint jónévelt rendelethez illik, megjelent végre a miniszter aláírásával a különböző lapokban. Es imígyen szólan rendete: „Aki pediglan négy családtagra számított egy malacot többet hízalt, annak vére ontassék, a malac pedig elkoboztatattassék.”

Szegény olvasóns, megijedt erre az utáza és érthető eke-seradéssal gondolt eddigi munkájára és kintlódására, valamint szomorú jövőjére.

Nagy a gyanum, hogy az aki ezen a rendeleten kötött, a tehenet csak világi kapuciner formájában ismeri, a sertések-ről pedig csak ilyen fogalmakkal bír: „Sartás karaj” a la Pompadour zöld borsóval” vagy pedig máshurka. Mert egyáltalában nem tudom, hogy négy családtag részére egy hárcmmzésés hízót ölnek e le, vagy pedig halálbüntetés következményen két darab negyven kilós malacot? Nem akarom magamat keményebben kifizetni, de enyhén szólva logikátlanság és ostobaság, továbbá a hozzá nem értés és tájékozatlanság csimborasszója a husret és zsírret az állatok darabzsama és nem sulya szerint osztogatni.

Olvasónk tragikus dilemmájára visszatérve erősen bántja idegeimet ez a kérdés: hágyáltalában lehet-e egy állami tisztviselőnek bármí fölösleges tisztviselámije amit lelkiismerettel el lehetne tölle rekvírálni!

Különben úgy látom, bajnok mesterré tronirozom magamat a sport azon ágában, amelyet műszakt nyelven így hívnak, falra borsót hányni.

Csizsár Béla.

— Adomány. Dr. Kukuljivics József az Onokár hadárvaházra 10 K-át adományozott.

HIREK.

— Hósi halottak. A 10-es buszjáratokhoz tartozó Földvár Miklós és Dereky Andor főhadnagyok az olasz fronton haláloztak a múlt héten hósi halálba haltak. Az elhunyt hőskért ma 11-én reggel 8 órakor lesz a gyászmise a Szeminárium-templomban.

— Kinevezés. Dr. Saára Gyula polgármester a fa-ármegállapító bizottság elnökére, dr. Csáthy Emil tb. főjegyző helyettesére elbökteré pedig Varga Elemer városi főmérnököt nevezte ki.

— Kintetetés. Ocsipa Árpád a 69. gy. er. szakaszvezetője az ezüzt érdemkereszttel let kintetve.

— A pénzügyi szakosztály ma d. e. tartott ülést a város-ház tanácstermében Simon Sándor pénzügyi tanácsos elnöklete mellett. A bizottság a tisztviselők segélye foglalkoztatta.

— A város sertésszükséglete. Közölték hogy Fehérvár sertésszükségletének biztosítása érdekében küldetés volt tegnap a földművelésügyi és közlekedésügyi miniszterrel. E deparációzás nem sok — eredménytel — kecsget. A küldetés meg ígéreret sem igen kapott arra, hogy gondoskodás fog történni Fehérvár sertésszükségletének biztosítására. Általában a városok ellátása e tekintetben igen nagy nehézségekbe ütközik. A sertéshizlálónak u. i. előnyösebb simább a sertésforgalmi központiál szerződni le a hízalattásta, mint városokkal. A közellátási bizottság ennek dacára meg fogja kísérelni, hogy a szükségletnek legalább egy részét fedezze.

— Feltámadt halott. A világ-háború során termi az elemetett, elcsirított, meggyászolt és végül eleven, vidám egészségű halott. Lanzenits Sándor 22. honvédgyalogs. ezr. zászlós, a Szekesfehérvári Takarékpénztár volt. tisztviselője tenn kürdött az olasz fronton. A püvet kudarcnál ő is meg halt szívrohamban. A rémes visszavonulás átközött közöl a vastuk az ő nevet is. Jöttek a hírek, egyik a másik után, edes-ajnyához Lanzenits Antal tanítóhoz. Egymásután öt levél érkezett, a mely mely részvétellel, lehetőleg tapintatosan, kiemelve a hős ifju vitézi tetteit, hírt adta, hogy az ifju zászlós meghalt. Edes-anya beteg lett. Meg akkor is érkezett a harctérről két katona, a kik mint szemtanúk látták a gyászos esetet és jelen voltak a temetésben. Elmondták, hogy az ifju hős mellét golyó járta át s mindkét lábát is összeroncolta a golyó. A holtest ruháiból egy csendőr kivette az összes értékeket és illetékes helyre továbbította. Az után eltemették. Így mondták el az esetet a szemtanúk, a kik mindent a maguk tapasztalatából szerettek. A szerencsétlen szüők meggyászoltak az elhunyt hőst és remegve variák a hírt: mi van a másik két fiuval a kik szintén a fronton küzdenek.

Vasárnap aztán meglepő hír érkeztel. A genfi Vöröskereszt hozza a hírt Angolországból, Manchesterből, hogy Lanzenits Sándor a 22. honvéd gy. e. hadna-

gya (az angoloknak nincsenek a szárazföldön zászlósaik) él, könnyű sebesülésével kórházban fekszik, de túl van minden veszélyen. Ugyancsak hasonló hírt hozott a bécsi Vöröskereszt tudakozódó irodája, a mely szintén a legpontosabb születési és katonai adatokkal, valamint a szülők polgári állásának és lakásának megjelölésével adja tudul az élet örömhírét.

Képzhetők az előbb kétségbeesett szülők öröme és boldogsága! Mi pedig azért írjuk le az esetet, hogy a legpontosabbnak látszó adatok, a legkitünőbbnek híresztelt szemtanúk is vastagon tévedhetnek a háború vad foragatában. Rosszhiszeműséget lehetetlen föltételezni. Azonban az örült összevisszaságban könnyű összetévesztelni a valóságot képzelt eseményekkel. Az egyik lát valamit, tovább adja a másiknak. A másik úgy képzeli, mintha ő is látta volna. Talán látott is valakit s annak az esetét keveri ennek a személyébe. Az újságmondási inger nem hagyja békén, siet levelet írni és gyászhirrel jelentkezni. A kétségbeesett érdekeltek minden részletre kíváncsiak levén, apróra kikérdezik s ő, hogy a jólétesültség látszatából ki ne essék, úgy mondja el a dolgot, mintha maga látta volna. Azt hiszi, hogy ez a helyzetet már egyébként sem változthat, mert hiszen az illető így is, úgy is hósi halott. A valóság aztán megcáfolja az öt levél szemtanuinak és két temetésen jelenvolt hírhözónak minden állítását. Csak tíznál több esetben következzenek be ilyen ellentétek s tegyen nekünk a háború után minél számosabb föltámadt halottunk.

Szedik a torony réztetejét.

A felsővárosi plebánia templom szépen kidolgozott tornyainak vörösréz burkolatát lefejtették, hogy azt a hadviselés céljaira felhasználják. A lefejtéssel egyidőben fehérvár cinbádóg burkolatot helyeztek az elszedett réz helyébe s így a régi barna patinás színtszürkés-fehérválja fel.

— Meghívó. A „Szent István” királyi címzett temetkezés társulat védszentjének tiszteletére f. évi augusztus hó 18-án reggel 7 órakor a székesegyházban szent misét mondat, melyre a társulat t. tagjai tisztelettel meghívja az elnökség.

— A katolikus ifjuságért. A „Szent Imre kör” által „Akié az ifjuság, azé a jövő” jelgével a katolikus egyetemi és főiskolai ifjuság anyagi felségélyezésére megindított országos mozgalomra újabbán 1939 kor, adomány érkezett, mialtal a gyűjtés egész eredménye 141,900 korra emelkedett. Az adományok a rendkívül fontos mozgalomra az „Alkotmány” kiadóhivatalához Budapestre küldendők.

— Országos vásár Fehérváron. F. hó 18-án országos vásár lesz Fehérváron. Tekintettel arra, hogy Fehérváron és a szomszédos községekben részint sertésvész, részint száj és körömfájással vannak fertőzve a haszonállatok, a hasított körmű állatok felhajtása tilos és így az egész országos vásár nem nagy felhajtást ígér.

— A 97-esek Székesfehérvárról. A cs. és kir. 97. gyalogezred augusztus 5, 6 és 8-án a kora reggeli órákban érkezett Székesfehérvárra. A pótzászlójai parancsnok **Karmüller Ernő** ezredes aug. 6-án érkezett meg. Hivatalos fogadtatás — bár az összes előkészületek erre vonatkozólag már megvoltak — az állomáson nem történt meg, mert a szállítmányok, ami előre látható volt, nagy késedelemmel érkeztek Székesfehérvárra. Az új garnisoncserével általában mindenki meg van elégedve, a helybeli közönség a pótzászlójai hozzátartozói mindenhol szeretettel fogadja, úgy a tisztekkel mint a legénységgel szemben rendkívül előzékeny és mindennemű felvilágosítással avagy utbaigazítással a legnagyobb készséggel szolgál. Nagy meglepéddé uralkodik a pótzászlójainál, különösen az élelmes terén, mert az összes szükséges cikkek — bár magas árbau — de könnyedén beszerezhetők. Szokatlan nagy drágaság uralkodik a lakásoknál, ami valószínűleg a helybeli lakásbiánnyal van kapcsolatban és sajnos nincsen remény, hogy az állapotok ezen a téren belátható időn belül megjavulnak.

Ugy a tisztikar mint a legénység azon reményének óhajt kifejezést adni, hogy a helybeli közönséggel való érintkezés tartós és nagyon barátságos lesz és a pótzászlójai hozzátartozói itteni tartózkodásuk idejét a legkellemesebbek közé fogják sorolhatni.

— Halálozás. Mint részvétel érteudunk, **Ribánszky Józseka**, Ribánszky József vámpusztái (Silmontonya mellett) uradalmi intéző négy hónapos fiacskája i. hó 12 ikén meghalt.

— Miért nyúlós a kenyér? Gyakran jönnek asszonyok azzal a panasszal, hogy a hádiülszöből készített kenyér nyúlós, dohos, ragadós lesz, megalapítva szálát erezti, csúszos. Erre vonatkozólag egy helyt ezt olvassuk: A kenyér megnyúlósodása a kenyér megbetegedése, amelyet csak a nyári hónapokban lehet megfigyelni. A kenyér megnyúlósodása leginkább a sütés után 36-48 óra múlva kezdődik, amikor a kenyér nem ragadós, és kissé barnás lesz. A baj mértéke szerint rövidebb-hosszabb, átlatszó, nyálkás szálakat huzhatunk belőle. Ezenfeül a kenyérnek rendkívül kellemetlen, undorító, savanykás szaga és utalatót keltő íze is támad. A szaga néha olyan erős, hogy az a helyiség, amelyben a kenyert tartották, olykor egy hét múlva is szagos tőle. A betegség okozója a mikroorganizmusok köréből való; a legjobb, ha a „burgonyabacillusok” elnevezését említjük, mert ebbe a csoportba tartozik valamennyi eddig megfigyelt és kitenyészett bajkókozó. A legközönségesebb neve: *Bacillus mentericus panis viscosi* Vogel. A baktériumok a lisztből kerülnek a kenyérbe. Többé-kevésbé minden liszt (buza, árpa, rozs, burgonyaliszt) mindig fertőzve volt vele; csakhogy a baj nem mindig fejlődik ki. Gyanakodtak ugyan az eleztőre is, azonban alaptalanul. A bacillus — spóra alakban — a sütési hőmérsékletet is kibírja és ha a többi éleltőlételt is megtalálja, 36-48 óra alatti óriási méretekben elszaporodik. Tenyészését nagyon megakapályozzák a gyenge savak, azért a savanyu

kovászos kenyerek nem nyúlósodnak meg; a tejsavat is kitűnően föl lehet használni ellene. 4 gramm tejsav elegendő 1700 grmyi tészta megóvásárá: Jó, ha a kenyérsütéshez használt viznek a felét aludtjei savjával pótoljuk. A kenyér íze nem lesz tőle savanyu. Tanácsos, csak 2 napra való kenyéret sütni.

A szerkesztővel a lapra vonatkozó ügyekben tárgyalni lehet — köznapokon délután 10-től 11-ig és délután 4-től 5-ig a szerkesztőségi irodában, más időben pedig a lakásán: Szeminárium 1-ső emelet 18-ik ajtó.

— Bőrmanipulások. Tegnap délután két jól öltözött civil fiatal ember járt a városban háztól házra és finom box és zsevrő börtök árústítottak. A rendőrség tudomására jutott az eset s mindketőt igazolasra szólította fel. Megállapították, hogy a börtök-árú, hogy **Flekkis József** és **Antal Gy. gyalogezredbeli katonák**, akiket a rendőrség átadott a katonai hatóságának, a cipőbörtököt pedig lefoglalták.

— Tánctanfolyam. Özv. Thuizó Geróné táncintézetben a tanítás i. hó 17-én megkezdődik. Beiratkozni naponta lehet egész délután Kégl György utca 22. sz. a. lakásán.

— A Székesfehérvári Hitelszövetkezet tagjainak figyelmébe ajánljuk, hogy a szövetkezet üzleti napjai ezenantl **kedden és törtökön és szombaton d. e. 8-12 óráig** lesznek. Természetes azon bñ, hogy a régi read is megmarad: **ünnepepekon üzleti nap nincs, hanem az ünnepepeko üzleti napot mindig az azt megelőző hőköznapon tartják meg.** A Székesfehérvári Hitelszövetkezet igazgatósága.

— Állást keresnek: Három gépináshoz értő, négy polgári végzet leány irodai alkalmazást keres.

Kér négy polgári végzet leány irodai alkalmazást keres.

Felér és tartó tina vásárára vállalkozik házni és otthon vásárában jártas váironó.

(Felvilágosít ad: Ker. Nők Szövetsége, Szeminárium épülete péntek d. e. 10-12, d. u. 3-5.)

Köhöges ellen kitűnően bevált háziszert a Störk-pasztilla. Egy doboz ára 150 korona. Kapható Szűts Róbert Károly királyi gyógyszeráraban. — Tégelyben adandó szerekhez légalijlány miatt a tégelyeket tessék magukkal hozni.

Ne feledje: „Aki az ifjuság, azé a jövő.” Tehát a keresztény ifjak felségelyezése céljára küldje adományát e címre: „Alkotmány” kiadóhivatala Budapest, VIII. kőr. Szentkirályi-utca 28. Az „Alkotmány” az összeget rendeltetési helyére juttatja és hivlyánosan nyugtázza.

Mézét, csemegeszőlőt, dinyét, őszibarackot, káposztát, uborkát, ugyszinte más lőzelenk-felét nagy tetelekben megvesz Bogyay Vörösmarty-tér 2. szám.

Mozi.

Az Apolló igazgatósága közli:

Az Apolló színház mint már jeleztük, szerdán és csütörtökön tartja az ujonnan és díszesen átalakított helyiségében szezonnyitó ünnepi előadását, mely alkalommal a kinematográfia egyik legújabb alkotása, „A banya,” Ohnei György 4 felvonásos nagyhatásu drámája kerül bemutatásra a legkiválóbb színművészek tolmácsoláában. A gyönyörű filmalkotás minden érdeklődésre érdemes.

Az új szezonban küönös súlyt helyez az igazgatóság a filmek gondos megválasztására. Csakis elsőrangú, modern irodalmi becsű és művészi filmalkotások, tanulságos és látványos filmattrakciók, valamint a magyar irodalom remekei kerülnek bemutatásra. A legközelebbi újdonságok közül megemlítjük: A zsidóné c. operát, Haeley nagyszerű művét, továbbá a Luxenburg grófja és a Leányvásár c. közkedvelt operetteket.

Itt említhetjük meg, hogy az új nézőter a legmodernebb vilamos szellőztetővel van ellátva, midáltal a levegő még nyári hőségben is kellemesen temperálva van. Különösen meglepő a hatalmas előcsarnok. Most megszűnik az a nagy tolongás, ami rendszerint a jegypénzjár körül a szék helyiségben elő szokott fordulni. Előadások köznapokon 7 és 9 órákor, ünnepepekon 3, 5, 7 és 9 órákor. — Helyárak: földsz. és em. páholyok 10 K, erkélyölés 2 K, I. hely 1 60 K, II. hely 1 30 K, III. hely 70 fill. katona és gyermekjegy 50 fill.

NAGY KERESETHÉZ JUT, ha a FEJÉRMEGYEI NAPLOT és az UJ LAPOT árusítja. Lépkiherdjésre vállalkozok a kiadóhivatalban jelentkezőnek. Éves állás, biztos jövedelem.

APRONHÍRDETÉSEK.

Huszonégy személyes damask orosz szalvétákkal és pehely toll, előadó. Tudakozni lehet Szent István korházban Gruppe L.

Fin vagy leány tanulónak felvételük Pete műterem.

Hőigyegek figyelmébe. Női velur és filc kalapokat legújabb formákra átalakítást és festést elvállalnak, Sütő-utca 11. szám.

Szép hajfonatok kaphatók, készítésű hajkórok hajmunkát készit, levégótt kifésült nőihaját megvesz. Kisasszonyok fodrászának felvételtnek. Koronafi hőgyógyászati, Nádor-utca 13.

„NIVANA”-színház

Szerdán és csütörtökön, augusztus hó 14 és 15-én

„NIVANA”

Indus-dráma 3. felvonásban.

TITOK SZÖVETSÉGE

Vigjáték 3 felvonásban. Naponta előadás 7 és 9 ókor. Ünnepepepe 3, 5, 7 és 9 ókor.

VISZKETEG

mindennemű bőrbaj, úgy mint rüh, sömör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és leggyorsabban ható házászer a

BORÓKA KENDŐ

Nem pusztít és többet szagtalan. Kis tegely 4, nagy tegely 6. Családi tegely 10 kor. Hozzávaló Boróka szappán 6 korona.

SZÉP LESZ

Aranyvirág krém.

Lachmann Rezső gyógyszeráraban.

Az ujonnan átalakított „APOLLÓ”-SZÍNHÁZ szezonnyitó ünnepi előadás!

Szerdán és csütörtökön, aug. 14 és 15-én: :: A filmművészet legszebb alkotása! ::

A BANYA

(Karwan Péter) Ohnei György híres drámája 4 feiv.

Kiegészítő műor.

Helyárak: Földsz. és em. páholy 4 személyre 10 K. Erkélyöltés 2 K. I. hely 1 60 K. II. hely 1 20 III. hely 70 fillér. Katona és gyermekjegy 50 fillér.

Előadások 7 és 9 órákor. Ünnepepepe 3, 5, 7 és 9 órákor.